

PARLAMENTUL EUROPEAN

2009 - 2014

Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară

2011/2297(INI)

28.3.2012

PROIECT DE RAPORT

referitor la punerea în aplicare a legislației UE privind apa, înaintea adoptării unei abordări generale necesare a provocărilor cu care se confruntă Europa în domeniul apei
(2011/2297(INI))

Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară

Raportor: Richard Seeber

PR_INI

CUPRINS

	Pagina
PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN	3
EXPUNERE DE MOTIVE.....	8

PROPUNERE DE REZOLUȚIE A PARLAMENTULUI EUROPEAN

referitoare la punerea în aplicare a legislației UE privind apa, înaintea adoptării unei abordări generale necesare a provocărilor cu care se confruntă Europa în domeniul apei

(2011/2297(INI))

Parlamentul European,

- având în vedere Directiva 2000/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2000 de stabilire a unui cadru de politică comunitară în domeniul apei 1 („DCA”),
- având în vedere Directiva 2006/118/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind protecția apelor subterane împotriva poluării și a deteriorării (Directiva privind apele subterane)²,
- având în vedere Directiva 2008/105/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 16 decembrie 2008 privind standardele de calitate a mediului în domeniul apei, de modificare și de abrogare a Directivelor 82/176/CEE, 83/513/CEE, 84/156/CEE, 84/491/CEE, 86/280/CEE ale Consiliului și de modificare a Directivei 2000/60/CE³ (Directiva privind SCM),
- având în vedere Directiva 91/271/CEE a Consiliului din 21 mai 1991 privind tratarea apelor urbane reziduale⁴,
- având în vedere Directiva 91/676/CEE a Consiliului din 12 decembrie 1991 privind protecția apelor împotriva poluării cu nitrați proveniți din surse agricole⁵ (Directiva privind nitrații),
- având în vedere Directiva 2007/60/CE a Parlamentului European și a Consiliului din 23 octombrie 2007 privind evaluarea și gestionarea riscurilor de inundații⁶ (Directiva privind inundațiile),
- având în vedere Regulamentul (CE) nr. 1907/2006 al Parlamentului European și al Consiliului din 18 decembrie 2006 privind înregistrarea, evaluarea, autorizarea și restricționarea substanțelor chimice (REACH), de înființare a Agenției Europene pentru Produse Chimice, de modificare a Directivei 1999/45/CE și de abrogare a Regulamentului (CEE) nr. 793/93 al Consiliului și a Regulamentului (CE) nr. 1488/94 al Comisiei, precum și a Directivei 76/769/CEE a Consiliului și a Directivelor 91/155/CEE, 93/67/CEE, 93/105/CE și 2000/21/CE ale Comisiei⁷ (Regulamentul REACH),

---

¹ JO L 327, 22.12.2000, p. 1.

² **JO L 372, 27.12.2006, p. 19.**

³ JO L 348, 24.12.2008, p. 84.

⁴ JO L 135, 30.5.1991, p. 40.

⁵ JO L 375, 31.12.1991, p. 1.

⁶ JO L 288, 6.11.2007, p. 27.

⁷ JO L 396, 30.12.2006, p. 1.

- având în vedere viitorul „Plan pentru salvagardarea resurselor de apă ale UE”,
  - având în vedere viitorul parteneriat european pentru inovare în domeniul apei,
  - având în vedere Rezoluția sa din 15 martie 2012 referitoare la cel de-al 6-lea Forum Mondial al Apei de la Marsilia din 12-17 martie 2012,
  - având în vedere Rezoluția sa din 9 octombrie 2008 referitoare la rezolvarea problemei deficitului de apă și a secetei în Uniunea Europeană²,
  - având în vedere articolul 48 din Regulamentul său de procedură,
  - având în vedere raportul Comisiei pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară și avizele Comisiei pentru industrie, cercetare și energie și al Comisiei pentru petiții (A7-0000/2012),
- A. întrucât DCA a instituit un cadru pentru protejarea și restabilirea purității apei și pentru garantarea utilizării acesteia în mod sustenabil pe termen lung, însă revizuirea planurilor de management al bazinelor hidrografice stabilite de statele membre, în temeiul directivei menționate, indică faptul că un număr semnificativ de corpuri de apă din UE nu vor atinge o stare generală bună până în 2015, atât din cauza provocărilor de lungă durată, cât și din cauza celor emergente;
- B. întrucât apa este esențială pentru viață, iar gestionarea corespunzătoare a apei joacă un rol major în protejarea capitalului natural și a serviciilor ecosistemice existente la nivel mondial, precum și în toate aspectele legate de utilizarea resurselor și de producția economică;
- C. întrucât Europa captează numai aproximativ 13 % din cantitatea totală de apă disponibilă, însă resursele de apă sunt inegal distribuite la nivelul regiunilor Europene;
- D. întrucât majoritatea tendințelor de utilizare a apei nu sunt sustenabile din cauza practicilor ineficiente care determină pierderi de apă și întrucât sistemele de infrastructură a apei sunt deseori depășite și nu există informații cu privire la performanța și pierderile actuale;

Punerea în aplicare a legislației UE privind apa: reușite și deficiențe

1. recunoaște că DCA constituie o bază legislativă solidă și ambițioasă pentru gestionarea integrată a apei pe termen lung în cadrul UE; salută îmbunătățirea, în ultimii ani, a calității apelor și a tratării apelor uzate din Europa; subliniază, totuși, că rata de punere în aplicare a fost redusă și inegală pe teritoriul statelor membre și în cadrul regiunilor și că trebuie depășite o serie de provocări pentru ca apele din întreaga Europă să atingă o stare generală bună;
2. subliniază că, deși o atenție deosebită ar trebui acordată în principal aplicării actualei legislații, există anumite deficiențe care trebuie remediate printr-o legislație nouă;

¹ Texte adoptate, P7_TA(2012)0091.

² JO C 9E, 15.1.2010, p. 33.

3. salută viitorul „Plan pentru salvagardarea resurselor de apă ale UE” ca fiind răspunsul politic al UE la actualele și viitoarele provocări cu privire la apă, în vederea asigurării unei cantități suficiente de apă de bună calitate pentru o utilizare durabilă și echitabilă până în 2050;
4. îndeamnă Comisia să adopte măsuri ferme pentru a pune capăt încălcărilor de către statele membre a dreptului UE în domeniul apei; solicită, de asemenea, elaborarea și punerea la dispoziție a unor orientări cuprinzătoare și a unor instrumente eficiente pentru promovarea consolidării capacității, pentru asigurarea unui mediu concurențial echitabil și pentru sprijinirea statelor membre în vederea respectării cu mai multă rigurozitate a politicii UE în domeniul apei, în viitoarele etape ale punerii sale în aplicare, pentru ca acestea să își îndeplinească angajamentele din domeniul politicii privind apa;

Apa și utilizarea eficientă a resurselor

5. evidențiază legătura dintre producerea de energie, eficiența energetică și securitatea apei; subliniază faptul că trebuie depuse eforturi suplimentare la nivel european pentru a asigura că cererea din ce în ce mai mare de energie nu constituie un pericol la adresa securității apei; subliniază că utilizarea apei ar trebui luată în considerare în momentul evaluării durabilității surselor de energie tradiționale sau cu emisii scăzute de carbon, inclusiv, în special, a biocombustibililor;
6. subliniază că eficiența și durabilitatea utilizării apei de către sectorul agricol pot fi îmbunătățite prin introducerea de tehnologii și practici inovatoare;
7. subliniază că o politică de gestionare a igienei apei și a apelor reziduale rațională din punct de vedere ecologic – și economic – ar trebui să abordeze problema poluării încă de la sursă, înainte de a supune toți agenții poluanți unui tratament costisitor la finalul lanțului de producție („end-of-pipe”); încurajează utilizarea apelor reziduale și a produselor secundare supuse tratării la finalul lanțului de producție ca noi resurse;
8. solicită actualizarea legislației UE în domeniul apei pentru a ține seama în mod corespunzător de progresele tehnologice cu privire la reutilizarea și reciclarea apei, în vederea facilitării unei refolosiri rentabile din punctul de vedere al costurilor și al energiei a apelor reziduale tratate pentru irigații, precum și în vederea reutilizării „apei gri” în gospodărie; solicită adoptarea de măsuri în vederea unei monitorizări adecvate a calității chimice și biologice a apei refolosite;
9. subliniază importanța proiectării ecologice, a dispozitivelor de economisire a apei și a contoarelor pentru utilizarea eficientă a apei în cadrul rețelelor publice de apă și în industrie;

Apa și ecosistemele

10. constată că apa constituie elementul principal al majorității serviciilor ecosistemice și subliniază importanța unei gestionări corespunzătoare a apei în vederea realizării obiectivelor privind biodiversitatea; încurajează, în cadrul gestionării resurselor de apă, adoptarea de măsuri în vederea reîmpăduririlor și a refacerii zonelor umede; solicită o aliniere mai bună a obiectivelor DCA cu obiectivele Natura 2000;

11. subliniază că apa este deosebit de vulnerabilă la efectele schimbărilor climatice, care ar putea conduce la scăderea cantității și a calității apei disponibile, în special a apei potabile, precum și la o creștere în ceea ce privește frecvența și amploarea inundațiilor și a fenomenelor de secetă; solicită instituirea unor politici de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea, care să țină seama în mod corespunzător de impactul asupra resurselor de apă; subliniază importanța strategiilor de prevenire, de reducere și de răspuns la riscuri în ceea ce privește prevenirea fenomenelor extreme legate de apă;
12. subliniază că gestionarea integrată a resurselor de apă și amenajarea teritoriului la nivelul bazinelor hidrografice ar trebui să țină seama de activitățile economice dependente de apă și de nevoile de apă ale tuturor utilizatorilor, precum și de nevoia adoptării unei abordări cuprinzătoare cu privire la deficitul de apă și, de asemenea, ar trebui să asigure durabilitatea activităților umane dependente de apă;

Cunoașterea și inovarea

13. recunoaște că acest cadru politic al UE a facilitat colectarea de date mai puțin fragmentate în domeniul apei, precum și o monitorizare mai bună; cu toate acestea, constată lipsa de date fiabile cu privire la cantitatea de apă (de exemplu, apa captată sau scurgerile); solicită Comisiei ca, în colaborare cu Agenția Europeană de Mediu, să conceapă un set nou de indicatori fiabili pentru contabilizarea apei; subliniază că baza de cunoștințe ar trebui să includă conceptul de „fluxuri ecologice” și să țină seama de serviciile ecosistemice realizate cu ajutorul apei;
14. solicită Comisiei, statelor membre și celorlalte părți interesate competente să sprijine Parteneriatul european pentru inovare în domeniul apei ca instrument eficient pentru concentrarea eforturilor în vederea cercetării și inovării de vârf la nivel mondial și pentru eliminarea barierelor care împiedică transferul rapid de cunoștințe, de bune tehnici și înalte tehnologii către piață;

Integrarea aspectelor privind apa

15. subliniază nevoia unei consecvențe sporite și a unei mai bune integrări a obiectivelor privind apa în legislația existentă la nivel național, regional și la nivelul UE; solicită ca, în elaborarea cadrului politicii agricole comune și al politicii de coeziune, să se țină seama de o evaluare completă a efectelor asupra resurselor de apă, pentru a atinge o concentrare tematică a fondurilor disponibile pentru probleme legate de apă și pentru a integra aspectele privind apa în toate domeniile de politică;

Apa și economia

16. solicită Comisiei și statelor membre să asigure aplicarea principiilor „poluatorul plătește” și „utilizatorul plătește” prin intermediul unor sisteme de tarifare transparente, care să aibă drept obiectiv recuperarea completă a costurilor; subliniază, cu toate acestea, că aspectele sociale ar trebui luate în considerare la stabilirea tarifelor apei pentru uz individual; subliniază că prețurile apei ar trebui să reflecte impactul ecologic al tratării apelor uzate și solicită Comisiei să asigure o finanțare adecvată a stațiilor de epurare a apelor uzate;

Apa și societatea

17. îndeamnă Comisia să stimuleze dialogul între sectoare și să promoveze participarea deplină și transparentă a comunităților locale și a părților interesate la toate nivelurile în dezvoltarea politicii privind apa; subliniază importanța unei guvernante eficiente, pe mai multe niveluri în domeniul apei, al gestionării apei și al schimbului de bune practici;
18. solicită sporirea sensibilizării publicului larg cu privire la problemele din domeniul apei pentru o mai bună înțelegere de către consumatori, specialiștilor din domeniul sănătății și organismele decizionale și responsabile cu elaborarea de politici a legăturilor existente între apă, igienă, sănătate, siguranța și securitatea alimentară și prevenirea dezastrelor; subliniază rolul major al autorităților regionale și locale, precum și al organizațiilor societății civile în campaniile de sensibilizare și în organizarea de activități educaționale;

Apa și lumea

19. salută realizarea rapidă a obiectivului privind apa potabilă sigură, din cadrul Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului ale Națiunilor Unite; solicită Comisiei și statelor membre să își consolideze angajamentul în vederea îndeplinirii ODM privind serviciile sanitare de bază și să țină seama de rezultatele specifice ale Conferinței Rio+20 privind dezvoltarea durabilă;
20. încurajează autoritățile locale să aloce acțiunilor de cooperare descentralizată o parte din taxele colectate de la utilizatori pentru serviciile sanitare și de distribuire a apei; atrage atenția asupra principiului „1 % solidaritate pentru apă”, adoptat de unele state membre ca exemplu care ar putea fi promovat;
  - o
  - o o
21. încredințează Președintelui sarcina de a transmite prezenta rezoluție Consiliului, Comisiei, precum și guvernelor și parlamentelor statelor membre.

EXPUNERE DE MOTIVE

Apa este esențială pentru viață. Gestionarea durabilă a apei este fundamentală pentru garantarea unei cantități suficiente de apă de bună calitate tuturor ecosistemelor pentru a funcționa în mod corespunzător și pentru a furniza servicii esențiale pentru securitatea și siguranța alimentară și pentru sănătatea, societatea și economia noastră. Fără îndoială, apa reprezintă cel mai important bun public al nostru.

Cu toate acestea, resursele de apă dulce din Europa și din întreaga lume sunt expuse riscului în cazul în care acestea nu sunt gestionate în limitele sustenabilității: urbanizarea, creșterea populației, supraconsumul, poluarea biologică și chimică, modificările hidromorfologice și schimbările climatice exercită o presiune din ce în ce mai mare asupra disponibilității și calității apei sigure. Pe viitor, creșterea economică nu va putea fi durabilă decât în cazul în care aceasta va fi disociată de impactul ecologic advers asupra apei.

Care este situația în Uniunea Europeană? Legislația existentă privind apa oferă un cadru solid pentru o gestionare durabilă și eficientă a apei: îndeosebi, adoptarea Directivei-cadru privind apa (DCA) în 2000 poate fi considerată drept moment-cheie în cadrul politicii europene privind apa. Adoptând o abordare integrată care se concentrează pe gestionarea apei la nivelul bazinelor hidrografice, directiva extinde sfera protecției apei la toate apele de suprafață și subterane și stabilește un obiectiv de sustenabilitate cu privire la atingerea, până în 2015, de către corpurile de apă din UE, a unei stări generale bune din punct de vedere ecologic, chimic și cantitativ.

Cu toate acestea, aplicarea DCA în cadrul statelor și regiunilor europene a fost lentă, iar rezultatele înregistrate în acest sens au fost diferite, devenind clar faptul că un număr semnificativ de corpuri de apă din UE nu vor atinge o stare generală bună până în 2015, atât din cauza provocărilor de lungă durată, cât și din cauza celor emergente;

În acest context, Comisia a lansat o serie de evaluări ale situației apei din UE: în urma acestui proces se va elabora un „Plan pentru salvagardarea resurselor de apă ale UE” care va fi publicat în noiembrie 2012. Acest plan se vrea a fi un răspuns politic al UE la actualele și viitoarele provocări, având drept obiectiv garantarea o cantitate de apă de bună calitate pentru o utilizare durabilă și echitabilă a apei. Planul va constitui elementul-cheie în domeniul apei din cadrul „Foi de parcurs către o Europă eficientă din punctul de vedere al utilizării resurselor”, cuprinsă în Strategia Europa 2020, însă va constitui motorul politicii pe termen lung până în 2050.

Raportorul apreciază inițiativa Comisiei și consideră că Parlamentul European trebuie să aducă o contribuție fundamentală în cadrul procesului care conduce la stabilirea unei direcții viitoare a politicii europene privind apa prin intermediul „Planului pentru salvagardarea resurselor de apă ale UE”. Cel mai eficient mod de a continua este prin concentrarea asupra punerii în aplicare; prin urmare, prezentul raport își propune să analizeze stadiul actual al punerii în aplicare a legislației UE privind apa în cadrul statelor membre, subliniind atât succesul înregistrat în acest sens, cât și principalele provocări care trebuie depășite în vederea unor îmbunătățiri. De asemenea, acesta identifică lacune politice importante care trebuie acoperite prin intermediul noii legislații.

Următoarele puncte prezintă pe scurt principalele rezultate ale prezentului raport.

- *Trebuie să se pună mai mult accentul pe dimensiunea regională.* Europa în ansamblul său captează numai aproximativ 13 % din cantitatea totală de apă disponibilă, însă distribuția geografică a resurselor de apă este inegală, iar multe state și regiuni europene se confruntă cu un deficit de apă considerabil. Nu există o soluție universal valabilă: dimensiunea locală și regională ar trebui consolidată, părțile interesate și comunitățile locale ar trebui implicate în cadrul unui proces participativ în toate etapele elaborării și aplicării politicii, iar Comisia ar trebui să promoveze dezvoltarea capacității și să elaboreze linii directoare clare în vederea aplicării.

- *Sunt necesare date fiabile, îndeosebi cu privire la cantitatea de apă* În timp ce fragmentarea datelor disponibile, în special cu privire la calitatea apei, s-a diminuat datorită actualei politici, încă ne confruntăm cu o lipsă a cunoștințelor referitoare la disponibilitatea apei Este absolut esențial să se stabilească debitul de intrare și de ieșire din bazinele hidrografice și cantitățile de apă captate de fiecare sector și să se consolideze Sistemul european de informare privind apa (WISE). Trebuie concepuți noi indicatori-cheie: aceștia trebuie să țină seama de serviciile ecosistemice realizate cu ajutorul apei și să fie utilizați pentru a stabili obiective măsurabile, îndeosebi pentru utilizarea eficientă a apei.

- *Problema apei ar trebui integrată în toate domeniile de politică.* Pentru a avea o economie ecologică, este necesară integrarea problemei privind apa în toate domeniile de politică: obiectivele legate de apă ar trebui integrate la toate nivelurile legislației, la nivel european, național și regional. În plus, este important să se depună eforturi în vederea unei alinieri și armonizări mai bune a diferitelor instrumente legislative, de exemplu, prin eliminarea divergențelor existente la nivelul DCA, al Directivei privind nitrații, al Regulamentului REACH, precum și la nivelul Natura 2000.

- *O abordare cuprinzătoare pentru protecția apei* Protejarea resurselor de apă, îndeosebi cu privire la apa potabilă, trebuie abordată dintr-o perspectivă globală, luând în considerare toate serviciile ecosistemice realizate cu ajutorul apei. Este de o importanță fundamentală ca poluarea să fie controlată de la sursă, pentru a preveni răspândirea în mediu a substanțelor periculoase și pentru a reduce presiunea exercitată asupra tratării apelor uzate. Politicile de diminuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea trebuie să țină întotdeauna seama de impactul asupra resurselor de apă, iar UE ar trebui să adopte o abordare cuprinzătoare cu privire la problema deficitului de apă și a secetei.

- *Utilizarea eficientă a apei poate fi îmbunătățită – și ar trebui îmbunătățită – semnificativ* Utilizarea eficientă a resurselor reprezintă o inițiativă emblematică a Strategiei Europa 2020, iar utilizarea eficientă a apei joacă un rol central în cadrul strategiei. În plus, între cantitatea de apă și calitatea apei există o legătură indisociabilă. De exemplu, legătura dintre energie și apă este fundamentală: potrivit unui studiu recent solicitat de Comisia pentru mediu, sănătate publică și siguranță alimentară, sectorul energetic captează aproximativ 45 % din apa din UE, iar producerea de energie poate afecta calitatea apei și, invers, energia este utilizată în vederea tratării apei: ar trebui să se asigure faptul că cererea din ce în ce mai mare de energie nu exercită o presiune greu de suportat asupra resurselor de apă. În plus, noile tehnici și practici de irigare și consilierea corespunzătoare a agricultorilor pot îmbunătăți utilizarea eficientă a apei în agricultură,

sector care captează aproximativ 33 % din apă (acest procent putând ajunge la 80 % în anumite regiuni din sudul Europei). Contorizarea și proiectarea ecologică pot spori eficiența în cadrul rețelelor publice de apă și în industrie.

- *Legislația UE ar trebui să abordeze aspectele referitoare la reutilizarea și reciclarea apei.* Îndeosebi în regiunile care se confruntă cu un deficit de apă, reutilizarea apei pentru irigații și în gospodării poate constitui un instrument important pentru atingerea securității apei. Cadrul legislativ ar trebui să abordeze în mod explicit aspectul referitor la reciclarea apei, ținând seama de progresele tehnologice care permit o monitorizare eficientă a calității apei recuperate.
- *Cercetarea și inovarea ar trebui promovate mai puternic.* Comisia și statele membre ar trebui să asigure fonduri suficiente proiectelor de cercetare privind sistemele de captare a apei pluviale, tehnologiile de contorizare, metodele de monitorizare și de eliminare a surselor punctiforme și a poluanților chimici și biologici dispersați, precum și tehnologiile pentru economisirea apei și pentru utilizarea eficientă a acesteia în zonele urbane și rurale. Viitorul parteneriat european pentru inovare în domeniul apei ar trebui susținut de toate părțile interesate ca fiind instrumentul ideal pentru concentrarea eforturilor în vederea inovării.
- *Instrumentele economice sunt importante în vederea atingerii obiectivelor privind apa, îndeosebi în perioadă de criză financiară.* DCA are deja drept obiectiv „stabilirea prețului corect”, însă este nevoie de sisteme tarifare mai transparente pentru includerea recuperării complete a costurilor și a aplicării principiilor „poluatorul plătește” și „utilizatorul plătește”. Tarifele ar trebui, totuși, să țină întotdeauna seama de aspectele sociale în ceea ce privește apa pentru uz individual.
- *Dimensiunea internațională ar trebui consolidată.* Deși a fost făcută publică atingerea rapidă a obiectivului privind apa potabilă sigură din cadrul Obiectivelor de dezvoltare ale mileniului ale Națiunilor Unite, încă mai există peste 800 de milioane de cetățeni care utilizează apă potabilă nesigură, iar obiectivul privind serviciile sanitare de bază este departe de a fi atins. Europa ar trebui să își consolideze angajamentele internaționale, îndeosebi având în vedere viitoarea Conferință Rio+20 privind dezvoltarea durabilă.

În concluzie, este nevoie de adoptarea unor acțiuni decisive la nivelul UE pentru abordarea actualelor și viitoarelor provocări legate de apă cu care se confruntă și se va confrunta continentul nostru. Raportorul solicită Comisiei să integreze recomandările politice din cadrul acestui raport în „Planul pentru salvagardarea resurselor de apă ale UE”, ca o contribuție importantă la realizarea unei politici a apei mai eficiente și mai bine integrate și a unui mediu concurențial echitabil pentru aplicarea acesteia.